

”VASTUU JÄTTEISTÄ ON YHTEINEN JA YKSITYINEN”

OSAKASKUNTIEN JÄTESTRATEGIA

Yhteinen osa

2003

STRATEGIAN TARKOITUS JA LAATIMINEN

Strateginen johtaminen on keskeinen osa nykyaikaista tehtävien hoitoa. Seuraavassa on lyhyesti kuvattu strategian tarkoitus ja laatimiseen liittyvät näkökulmat jätehuollon järjestämisessä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n (PJHOY) osakaskuntien muodostamalla toimialueella. PJHOY on osinkoa jakamaton osakeyhtiömuotoinen alueellinen jätelaitos, joka on keskeinen käytännön toimija kuntien sille asettamissa tehtävissä. PJHOY:lle kuuluvia tehtäviä ovat muun muassa yhdyskuntajätelajien keräyksen ja kuljetuksen urakointi, hyötyjätekeskusten ja aluekeräyspisteiden ylläpito, jätelajien käsittelystä ja loppusijoituksesta huolehtiminen ja jäteneuvonta. Kaikki jätehuoltotehtävät eivät sille kuitenkaan kuulu.

Strategian tarkoitus

Toiminnallisessa jätestrategiassa Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osakaskunnat ilmaisevat valitsemillaan päämäärillä ja niiden tavoittelemiseksi määritellyillä toimenpiteillä tahtonsa jätehuollon toteuttamiseksi ja kehittämiseksi. Päämääriä on osaksi tarkasteltu aina vuoteen 2020 asti, mutta pääosin tarkastelujaksot ovat lyhyempiä. Jätestrategian laadinnassa pääpaino kohdennettiin kotitalouksissa ja niihin teollisuus- ja palvelutoiminnassa syntyviin jätelajeihin, joista huolehtiminen jätelain mukaan kuuluu kunnan perustehtäviin.

Strategia-asiakirja

Tämä asiakirja on kuntien jätestrategian yhteinen osa. Kunnat voivat liittää tähän asiakirjaan erillisenä osiona oman kuntakohtaisen jätestrategiansa. Kuntien toivotaan laativan päämääriä ja toimenpiteitä suoraan muun muassa omana toimintana toteutettaville jätehuoltotehtäville sekä oman toimintansa edellyttämälle jätehuollolle. Asiakirjakokonaisuuteen kuuluu myös erillisenä julkaisuna tausta-aineisto, jonka Tampereen teknillisen yliopiston asiantuntijat ovat kirjoittaneet.

Jätehuollon järjestämisen strategia

Jätepoliittiset periaatteet on määritelty EU:n ja Suomen lainsäädännössä sekä ohjelma- ja suunnitelma-asiakirjoissa. Periaatteet ja laajemmat strategiset linjaukset on kuvattu tausta-aineistossa. Suomessa jätehuollon järjestämisestä vastaavat alueelliset jätelaitokset, tuottajavastuuyhteisöt ja jätteen tuottajat, jotka on veloitettu huolehtimaan oman toimintansa jätehuollosta. Kunta on myös jätteen tuottaja, jonka on toteutettava omassa toiminnassa syntyvien jätelajien asianmukainen huolto. Oman kokonaisuutensa muodostavat jätehuollon valvontaan liittyvät viranomaistehtävät, joista osa on säädetty kuntien hoidettavaksi.

Jätelain mukaan kunnan jätehuoltovastuulla oleviin jätelajeihin kuuluvat asumisessa syntyvä jäte sekä ominaisuudeltaan, koostumukseltaan ja määrältään siihen rinnastettava teollisuus-, palvelu- tai muussa toiminnassa syntyvä muu kuin ongelmajäte. Lukumääräisesti suurin asiakasryhmä muodostuu kotitalouksista.

Kunnille kuuluu jätehuollon huolehtimisvastuu ja toiminnallinen järjestämisvastuu. Ensiksi mainittu muun muassa tarkoittaa, että kunnan on turvattava kaikille asukkailleen riittävät jätehuoltopalvelut asuinpaikasta riippumatta. Huolehtimisvastuusta kunta ei voi vapautua missään tilanteessa tai järjestelyssä. Kunnan ei kuitenkaan tarvitse toteuttaa jätehuoltoa omana toimintanaan. Kunnat voivat tehdä jätehuoltotehtävien hoidossa yhteistyötä osakeyhtiöiden tai kuntayhtymien muodossa.

Strategian laatiminen

Jätehuollon järjestämiseen liittyy monia intressinäkökulmia: ympäristönsuojelu, luonnonvarakysymykset, turvallisuus, yritystoiminnan harjoittaminen ja kaupan kansainvälinen kilpailu. Nämä intressit ovat synnyttäneet laajan ja moninaisen lainsäädännön.

Nykyaikainen strategian laadinta on kaikkien johonkin asiaan osallisten välinen vuoropuheluprosessi, jossa jaetaan tietoa ja saadaan palautteita. Vuoropuhelun tärkeä rooli on tuoda esille paikalliset näkökulmat, taloudelliset realiteetit ja kuntalaisten käytännön mahdollisuudet toimia halutulla tavalla. Vuoropuheluprosessilla voidaan vahvistaa aitoa sitoutumista halutun asian toteuttamiseen ja kehittämiseen. Ajanmukainen taustatieto tukee asiallisen vuoropuhelun edellytyksiä.

Suomen Kuntaliiton hallitus antoi 24.2.2000 suosituksen, että jokaisessa jäsenkunnassa laaditaan toiminnallinen jätestrategia. Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osakaskuntien edustajat sopivat 31.1. 2001 pidetyssä kokouksessa jätestrategioiden laatimisen yhteistyöstä. Samalla sovittiin, että Pirkanmaan Jätehuolto Oy toimii hankkeen rahoittajana, koordinoijana ja suorittaa laatimisen edellyttämät muut toimet. Tärkeimmiksi jätestrategiaprojektin tavoitteiksi määriteltiin vastuiden ja työnjaon selkeyttäminen sekä jätehuoltojärjestelmän ongelmakohtien kartoittaminen ja toimintalinjausten etsiminen todetuille kehittämiskohteille.

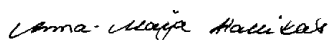
Valmistelutyötä varten muodostettiin neuvottelukunta (liite 1) osakaskuntia edustavista virkahenkilöistä. He toimivat yhdyshenkilöinä kuntiinsa, erityisesti ympäristö- ja teknisiin lautakuntiin. Strategiaehdotuksia käsitteli myös luottamushenkilöillä laajennettu neuvottelukunnan kokous. Työtä ohjasi neuvottelukunnan nimeämä ohjausryhmä (liite 2). Lisäksi muodostettiin teematyöryhmät (liite 3): viranomaistyö, jäteneuvonta, terveydenhuollon jätteet, energia-alan jätteet, elintarvikealan jätehuolto ja rakennusalan jätehuolto. Laadintatyön aikana kuultiin myös eri asiantuntijatahoja (liite 2). Osakaskuntia pyydettiin muodostamaan omat työryhmänsä valmistelemaan kuntakohtaista osuutta. Kuntalaisten suoraa vaikuttamista varten järjestettiin useita erilaisia keskustelu ja muita vuorovaikutusmenettelyjä, jotka on yksityiskohtaisemmin kerrottu liitteessä 4. Jätestrategian laadintaprosessia varten tehtiin verkkosivut, jossa oleva laaja aineisto löytyy osoitteesta www.pirkanmaan-jatehuolto.fi/jatestrategia.htm.

Jätestrategian ensimmäinen luonnos valmistui kesäkuussa 2002. Se lähetettiin lausunnolle osakaskuntiin ja muille keskeisille jätehuollon järjestämiseen liittyville tahoille. Luonnos laitettiin myös verkkosivuille kaikkien kommentoitavaksi. Asiasta tiedotettiin lehdissä ja sähköpostilla. Marras- ja joulukuussa 2002 järjestettiin laaja seutukuntakierros, jossa kaikilla halukkailla oli mahdollisuus esittää luonnokseen liittyviä näkökohtia.

Strategian toimeenpano

Strategian päämäärät, toimenpiteet, aikataulut ja toimeenpanijat sekä niiden perustelut on esitetty taulukkomuodossa eri aihepiirien alla. Strategiassa eri toimenpiteiden kohdalla on mainittu useita eri toimijoita. Koska kunnat eivät voi nimetä kolmansia osapuolia vastuullisiksi toimijoiksi, ohjausryhmä ehdottaa, että Pirkanmaan Jätehuolto Oy neuvottelee kullekin toimenpiteelle päävastuullisen toimijan.

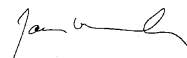
Tampereella 21. 2. 2003

Anna-Maija Hallikas
Ohjausryhmän puheenjohtaja

Juha Menonen
Jäsen

Jorma Vierula
Jäsen

Suvi Suomalainen
Jäsen

Pauli Ruoholahti
Jäsen

Simo Isoaho
Pysyvä asiantuntija

SISÄLLYSLUETTELO

<i>STRATEGIAN TARKOITUS JA LAATIMINEN</i>	<i>i</i>
<i>SISÄLLYSLUETTELO</i>	<i>iii</i>
<i>OSAKASKUNTIEN JÄTEVISIO</i>	<i>iv</i>
1 JOHDANTO	1
2 KANSAINVÄLISET JA KANSALLISET LINJAUKSET	1
3 JÄTEKOMONENTTIEN SYNNYN EHKÄISY	2
4 HYVÄN JÄTEHUOLLON PERUSLÄHTÖKOHDAT	3
5 ALUEELLINEN JÄTEHUOLTOYHTEISTYÖ	5
6 JÄTELAJIEN KERÄYS JA KULJETUS	7
7 JÄTENEUVONTA	10
8 JÄTEHUOLLON HINTAPOLITIikka	11
9 YHTEISTYÖN JA TIEDONKULUN KEHITTÄMINEN	12

LIITTEET

1. JÄTESTRATEGIAA VALMISTELLEEN NEUVOTTELUKUNNAN JÄSENET
2. OHJAUSRYHMÄN JÄSENET JA KUULLUT ASiantuntijat
3. JÄTESTRATEGIAA VALMISTELLEET TYÖRYHMÄT JA NIIDEN JÄSENET
4. JÄTESTRATEGIAN LAATIMISVaiheet
5. TARKISTETUN VALTAKUNNALLISEN JÄTESUUNNITELMAN TAVOITTEET

OSAKASKUNTIEN JÄTEVISIO

Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osakaskunnat ovat eturivin toimijoita kestävän materiaalitalouden edistämässä. Asukkaat, yritykset ja muut jätteen tuottajat saavat jatkuvasti tietoa mahdollisuuksista vähentää jätteiden syntyä. Hyvät jätehuoltopalvelut takaavat turvallisen asuinympäristön, puhtaan luonnon ja vähentävät luonnonvarojen kulutusta. Kunnat muodostavat yritystoiminnalle ympäristön, joka vahvistaa yrittäjien kestävän kehityksen mukaista kilpailukykyä.

1 JOHDANTO

Toiminnallisen jätestrategian päämäärät on kuvattu tavoitetilakuvauksina, joiden saavuttamiseksi on esitetty toimenpiteitä ja niiden toteuttamiseen tarvittavat keskeisimmät toimijat. Lisäksi on esitetty perustelut, miksi esitetty päämäärä on harkittu keskeiseksi. Toiminnallisella jätestrategialla tuetaan kansainvälisen ja kansallisen jättepolitiikan periaatteiden ja strategisten linjausten toteuttamista.

Toiminnallisiin päämääriin on toivottu sisällytettäväksi myös konkreettisia määrällisiä ilmaisuja. Mikäli tällaisia päämääriä asetetaan, niiden tulisi olla kyseisellä tarkastelualueella mitattavia. Jätehuollon nykyinen tietopohja ja seurantamenetelmät eivät kuitenkaan vielä tee mahdolliseksi kuntakohtaisten indikaattorien käyttöä. Liaksi oletuksiin tai hyvin karkeisiin määritysmenetelmiin perustuvat indikaattorit eivät ole suositeltavia.

Jätestrategian laadinnan aikana lausunnoissa ja muissa palautteissa esitetyt asiat on huomioitu jätestrategiassa joko päämäärinä, toimenpiteinä tai perusteluina.

2 KANSAINVÄLISET JA KANSALLISET LINJAUKSET

EU:n ja Suomen jättepolitiikka ja –strategia sekä lainsäädäntö on kuvattu tausta-aineistossa. Tulevien vuosien suuri haaste on jätemäärien kasvun ja talouskasvun riippuvuuden katkaiseminen. Tässä tarkoituksessa EU:n kuudennessa ympäristöohjelmassa on asetettu seuraavat tavoitteet (vertailuvuosi 2000):

- loppusijoitettava jätemäärä vähenee 20 painoprosenttia vuoteen 2010 mennessä,
- loppusijoitettava jätemäärä vähenee 50 painoprosenttia vuoteen 2050 mennessä.

Suomen kansalliset toimintalinjaukset on esitetty Valtakunnallisessa jättesuunnitelmassa, jonka valtakunnalliset linjaukset ovat seuraavat:

- jätteen syntyä ehkäistään ja niiden haitallisuutta vähennetään,
- jätteen hyödyntämistä lisätään,
- jätteen turvallinen ja asianmukainen loppukäsittely järjestetään,
- jättestä aiheutuvat ympäristö- ja terveystahdit ehkäistään ja jo aiheutuneet tahdit korjataan, ja
- jätteen kansainvälisiä siirtoja vähennetään.

Tarkistetussa valtakunnallisessa jättesuunnitelmassa vuoteen 2005 on asetettu kaikille toimialoille yhteiset jätelajien synnyn ehkäisy- ja hyödyntämistavoitteet, jotka on esitetty liitteessä 5.

Jätteen synnyn ehkäisy tarkoittaa puuttumista tuotantoon ja kulutukseen siten, että jätettä ei syntyisi lainkaan. Myös jätehuollon valvojilla ja toteuttajilla on omassa roolissaan keinoja vaikuttaa syntyvien jätelajien määriin. Tällaisia välillisiä keinoja ovat esimerkiksi taksapolitiikka ja jäteneuvonta.

3 JÄTEKOMPONENTTIEN SYNNYN EHKÄISY

Jätekomponentti on yksittäinen esine tai aine, jonka sen haltija hylkää, aikoo hylätä tai on velvollinen hylkäämään. Huomio tulisi kiinnittää yksittäisiin jätekomponentteihin (esim. kertakäyttölaatanen) eikä puhua yleisesti jätteestä. Jätekomponenttien synnyn ehkäisy koskee kaikkia toimijoita. Pirkannan Jätehuolto Oy on aktiivinen toimija jätteiden synnyn ehkäisyssä. Keskeisiä keinoja synnyn ehkäisyyn ovat kulutuksen vähentäminen, uudelleenkäytön (tuotteiden ja tuotesien käyttöön pidentäminen) suosiminen ja tuotantojätteiden määrään vähentäminen sekä jätelajien hyödyntämisen (materiaalien käyttöön pidentäminen) maksimointi. Materiaalitehokkuuden kasvattaminen on haaste, johon vastamalla pyritään jätemäärien kasvun ja talouskasvun välisen riippuvuuden katkaisemiseen. Päämäärissä ja toimenpiteissä on tukeuduttu jäteuuvontaa valmistelleen teematyöryhmän esityksiin. PJHOY = Pirkannan Jätehuolto OY.

PÄÄMÄÄRÄ	TOIMENPITEET	VUOSI	TOIMIJA	PERUSTELUT
Jätekomponenttien syntyä ehkäisevien palvelujen, kuten vuokraus-, lainaus-, korjaus- ja kunnostuspalvelujen tarjontaa on hyvin tiedossa.	Palvelurekisterin laatiminen ja levittäminen, mm. rekisteri korjaus- ja kunnostuspalvelujen tarjoajista	Jatkuva	Kunnat, PJHOY, kansalaisjärjestöt, tuottajavastuuyhteisöt, jätehuolto-yritykset.	Jätteen tuottajat tarvitsevat tietoa tarjolla olevista palveluista.
Yrityksillä on käytettävissä kaikki tieto, joka tarvitaan materiaaltehokkuuden lisäämiseen.	Yrityksille suunnatun, jätekomponenttien synnyn ehkäisyyn tähtäävän neuvonnan kehittäminen. Yritystoimialoille suunnatun ohjeellisen hankintaohjeen laatiminen ja levittäminen.	jatkuva jatkuva	Alueellinen ympäristökeskus, TE-keskus, koulutusinstituutit, PJHOY, kunnat, Jätelaitosyhdistys, jätehuoltoyritykset.	Yritykset tarvitsevat tietoa keinoista vähentää jätekomponenttien syntyä. Siihen voidaan merkitä väsiti vaikuttaa mm. tuotesuunnittelulla ja toiminnanohjauksella.
Materiaalitehokkuus on sisällytetty kuntien hankintamenettelyihin.	Yritysten ympäristövästaavien verkoston kokoaminen. Perustetaan Pirkannamaalaisille yrityksille ekotehokkuuspalkinto	2003 - 2005 2004	Yrittäjäjärjestöt Alueellinen ympäristökeskus, TE-keskus, PJHOY, yrittäjäjärjestöt Kunnat	Kokemusten vaihto ja niistä oppiminen. Kannustimet ovat tärkeitä.
Yksityisten jätteen tuottajien jätekomponenttien synnyn ehkäisyyn tähtäävä neuvonta on järjestetty.	Kuntien hankintamenettelyjen kehittäminen Tunnistetaan suurimmat puutteet ja toteutetaan kohdennettua jäteuuvontaa (täsmäjäteuuvontaa).	2003-2005 jatkuva	Kunnat, alueellinen ympäristökeskus, PJHOY, Jätelaitosyhdistys.	Ohjeistuksella ja koulutuksella voidaan konkreettisesti opastaa kestävää kehitystä tukevien hankintojen tekemiseen. Esimerkkejä ovat Pori ja Espoo. Täsmäjäteuuvonnalla voidaan kohdistaa neuvonnan rajalliset voimavarat niihin kohderyhmiin, jotka eniten ovat neuvonnan tarpeessa.

4 HYVÄN JÄTEHUOLLON PERUSLÄHTÖKOHDAT

Tässä luvussa tarkastellaan päämääriä, jotka ovat tärkeitä jätehuollon sujuvuuden, hyvän suoritusstason ja tulevan toiminnan edellytysten turvaamisen kannalta. Nämä päämäärät on arvioitu merkittäviksi koko jätehuollon perustaan liittyvinä. Jätehuollon toimijoilla tarkoitetaan kaikkia niitä tahoja, jotka osallistuvat jätteen keräyksen, kuljetuksen, käsittelyn ja hyödyntämisen järjestämiseen tai jätehuollon viranomaisyhön. PJHOY = Pirkkamaan Jätehuolto OY

PÄÄMÄÄRÄ	TOIMENPITEET	VUOSI	TOIMIJAT	PERUSTELUT
Yhdyskuntajätelajien käsittelylle, varastoinnille ja loppusijoitukselle on asianmukaiset paikat.	Selvitetään ja määritellään eri yhdyskuntajätelajien tulevat käsittelytavat sekä keräys- ja kuljetusmenettelyt.	2003 - 2005	PJHOY, kunnat, yritykset ja tuottajavastuu yhteisöt.	Aluevarauksen suunnittelu edellyttää tulevaisuuden jätehuoltojärjestelmien arviointia. Kiireellisimmät tehtävät kohdistuvat jätelajien energiana hyödyntämiseen ja biojätelajien käsittelyn järjestämiseen.
	Eri toimijat arvioivat tulevat alueensa.	2003 - 2010	PJHOY, kunnat, yritykset ja tuottajavastuu yhteisöt.	Aluevarauksen tekeminen on hidas prosessi ja siksi tulisi hyvässä ajoin ennakoida tulevia tarpeita.
	Määritellään uusien käsittely- ja varastointipaikkojen alustavat tekniset ja ympäristöehdot.	2003 - 2010	PJHOY, yritykset alueellinen ympäristökeskus ja kunnat.	Muun muassa 1.11.2007 jälkeen toimintaansa jatkaville kaatopaikoille on Valtioneuvoston kaatopaikkapäätöksen tulkat poljarakennevaatimukset.
	Eisitään potentiaaliset sijaintipaikat ja käydään alustavaa neuvottelua.	2003 – 2010	PJHOY, yritykset, kunnat ja maakuntaliitto	Maanomistusolot, muiden toimintojen sijainti, kustannukset, jne.
	Suoritetaan tarkemmat maasto- selvitykset.	2005 – 2010	PJHOY, yritykset, tuottajavastuu yhteisöt.	Tärkeä edellytys päätöksille.
	Valmistellaan aluevarauksen merkintä maakuntakaavaan ja asianomaisten kuntien yleiskaavaan.	2003 - 2010	Kunnat, maakuntaliitto, alueellinen ympäristökeskus, asianomistajat	Osaan varauksia tulee ryhtyä pitkällä tähtäimellä.
Jätehuollon eri toimijoiden välinen työnjako perusteineen on selkeästi määritely.	Tehdään selvitys toteuttavan jätehuollon toimijoiden rooleista, intresseistä ja keskinäisistä rajapinnoista.	2003 – 2004	Kunnat, PJHOY, tuottajavastuu yhteisöt, alueellinen ympäristökeskus, yritykset, kansalaisjärjestöt.	Jätehuollossa on useita julkisella vastuulla ja yksityisellä intressillä osallistuvia toimijoita. Lainsäädäntö määrittelee yleisesti eri toimijoiden vastuualueet. Työnjako, vastuut ja yhteistyömuodot eivät kuitenkaan kaikilla osin vielä ole yksiselitteiset ja selkeät, vaikka esimerkiksi PJHOY:n tehtävät ja vastuut on määritelty osakassopimuksessa.
	Käydään yhteistyötä koskevat keskustelut ja sovitaan toimintalinjauksista.	2003 – 2004	”	

<p>Jätehuollon toimiv uuden arvioimiseksi on säännöllinen palvelutasomittari, jolla jätteen tuottajat arvioivat jätehuollon palvelutasoa.</p>	<p>Laaditaan palvelutasomittari asiantuntijatyönä.</p>	<p>2003-2004</p>	<p>PJHOY ja tuottajavastuuyhteisöt yhteistyössä kuntien ja valvontaviranomaisen kanssa.</p>	<p>Säännöllisesti suoritettavalla, standardimallia noudattavalla kyselyllä voidaan kartoida jätteen tuottajien tyytyväisyyttä jätehuolto- palveluihin ja jätehuoltojärjestelmien muutosten vaikutuksia tyytyväisyyteen. Tuloksia voidaan hyödyntää jätehuolto- palvelujen kehittämisessä.</p>
<p>Jätehuollon tiedonhallinta- järjestelmät ovat ajanmukaisimmat.</p>	<p>Tiedonkäyttäjät hoidetaan määrättelevästi yksilöidysti tiedon, jonka he haluavat saada järjestelmästä ja jonka he tuottavat järjestelmään.</p> <p>Kartoitetaan järjestettyä jätteenkujutusta koskevien tietojärjestelmien kehitystarpeet kunnissa.</p> <p>Yhtenäistetään jätehuollon tietojärjestelmien verkkoa ja kehitetään erityisesti eri järjestelmien rajapintoja.</p> <p>Toteutetaan tarvittavat muutokset tietojärjestelmiin.</p>	<p>2003 – 2004</p> <p>2003 – 2004</p> <p>2003 – 2005</p> <p>2004-2005</p>	<p>Kukin jätehuollon toimija osaltaan.</p> <p>PJHOY, Kunnat, tuottajavastuuyhteisöt/jätehuoltoyritykset.</p> <p>Kukin jätehuollon toimija osaltaan.</p>	<p>Nykykaikaisten tiedonkeruu- ja käsittelyjärjestelmien, paikkatietojärjestelmien sekä erilaisten telemaatisten järjestelmien laajempi ja tehokkaampi käyttö jätehuollossa avaa mahdollisuuksia palvelujen ja jätehuollon suunnittelun kehittämiseksi, jäteneuvonnalle ja tietopalvelujen antamiselle sekä viranomaisryhmien tukemiselle. Eri tiedontarvitsijoiden välinen saunaton tiedonsiirto helpottaa jätehuollon tiedonhallintaa.</p> <p>Parhaillaan on käynnissä valtakunnallisella tasolla jätehuollon tietojärjestelmien kehittämishankkeita. Osallistamalla tarpeen mukaan näihin kehityshankkeisiin voidaan osaltaan edesauttaa tiedonhallinnan kehittymistä.</p>
<p>PJHOY:n toimialueen ulkopuolinen jätehuolto- palveluiden kysyntä ja tarjonta on tiedossa.</p>	<p>Määritetään palvelut, joita voidaan tarjota ja ostaa.</p> <p>Selvitetään potentiaaliset yhteistyökumppanit.</p>	<p>jatkuva</p> <p>jatkuva</p>	<p>PJHOY ja kunnat.</p> <p>”</p>	<p>Jätehuollon omavaraisuus- ja läheisyysperiaatteet eivät ole eksaktisti määriteltyjä lähtökohia. Elinkaari- ja ekotehokkuusnäkökulmista on mahdollista, että joidenkin erityisjärjestäjien osalta on ekologisesti ja taloudellisesti perusteltua nykyisiä toimialueita laajempikin yhteistyö.</p>
<p>Kuntien jätehuolto- määrättykset ovat johdonmukaiset ja yhtenäiset jätehuollon periaatteiden ja päämäärien kanssa.</p>	<p>Tarkistetaan jätehuoltomääräysten ajantasaisuus suhteessa nykyisiin jätehuoltojärjestelmiin ja toimintamalleihin.</p> <p>Selkitytetään ja yhtenäistetään jätehuoltomääräyksiä tulkintaongelmien välttämiseksi.</p>	<p>jatkuva</p> <p>jatkuva</p>	<p>Kunnat, PJHOY ja tuottajavastuuyhteisöt palveluyrityksiä ja jätteen tuottajia ja –hyödyntäjiä kuunnellen.</p> <p>”</p>	<p>Osakaskuntien yhtenevät jätehuoltomääräykset ovat tärkeitä perusta hyvälle yhteistyölle jätehuollon asiantunnustamisessa toteuttamisessa</p> <p>Jätehuoltojärjestelmien muutokset aiheuttavat tarpeen päivittää jätehuoltomääräyksiä. Jätehuoltomääräysten ajantasaisuutta tulee tarkastella säännöllisin väliajoin.</p>

5 ALUEELLINEN JÄTEHUOLTOYHTEISTYÖ

Osakaskuntien keskinäisessä sopimuksessa määritellään Pirkkanmaan Jätehuolto Oy:n perusteltävät jätehuollossa. Toisen merkittävän jätehuollon toimijaryhmän muodostavat tuottajavastuuyhteisöt ja yksityiset jätehuoltoyritykset. Kunnat voivat harjoittaa tiettyjen jätehuollon toimintojen osalta alueellista yhteistyötä myös rajatunmalla, vain muutaman kunnan käsitteillä alueella.

Tähän lukuun on koottu koko PJHOY:n toiminta-alueetta tai mahdollisesti rajatumpaa aluetta koskevia päämääriä, joiden saavuttamiseksi kuntien välinen jätehuoltoyhteistyö on tarpeen.

PÄÄMÄÄRÄ	TOIMENPITEET	VUOSI	TOIMIJAT	PERUSTEELLUT
Ylijäämämäärä, hiekoitus-hiekoille, sadevesikaivojen pohjalietteille sekä risuille ja puutarhajätteelle on asiantunnokas varasto- ja käsittelykeskukset.	Tarkennetaan teknologiset ratkaisut	2003 – 2005	- ” -	Jätestrategian valmistelussa nousi voimakkaasti esille tarve järjestää yhteistyötä näiden jätelajien vastaanotossa ja käsittelystä.
	Määritellään mahdolliset yhteistoiminta-alueet, keskustusten sijaintipaikat, rahoitusvirrat, taksaperiaatteet ja toiminnanjärjestäjät	2003 –2005	Alueellinen ympäristökeskus, kuntien ymp. valvonta/kaavoitus/rakennusvalvonta.	
	Valmistellaan tarvittavat aluevaraukset ja rakennetaan varasto- ja käsittelykeskukset	2003 – 2008	Kunnat, toiminnanjärjestäjät, alueellinen ympäristökeskus	
Vakituinen ja loma-asutuksen kattava jätehuoltojärjestelmä yhdyskuntajätevesityyppisille sakokaivoilteille ja vastaavan tyyppisille lietteille, kuten kiinteistökohtaisten puhdistamojen lietteille on järjestetty.	Määritellään vastaanottavat viemärlaitokset, yhteistoiminta-alueet ja siirtokuormanuksen sijaintipaikat. Määritellään siirtokuormanuksen rakenteelliset ja ympäristönsuojeluvaihtoehdot.	2004 – 2005 2003 – 2004	Kunnat, vesihuoltolaitokset, PJHOY Alueellinen ympäristökeskus, kuntien ympäristövalvonta/kaavoitus/rakennusvalvonta.	Valtioneuvoston periaatepäätös vesiensuojelun tavoitteiksi vuoteen 2005 edellyttää, että pintavesiin hajaj- ja vapaa-ajan asutuksesta joutuva biologista happea kuluttavaa kuormitusta vähennetään 60 % ja fosforikuormitusta vähintään 30% 1990-luvun alkupuolen tasosta. Todennäköisesti päämäärään tarkoitamat lietteet nimitetään yhdyskuntajäteluokkaan kuuluviksi.
	Määritellään sähköisen seurannan ja rekisteröinnin menetelyt ja vaatimustaso kiinteistöille, vastaanotaville vesihuoltolaitoksille ja alan yrittäjille.	2003 – 2004	Kunnat, vastaanottavat vesihuoltolaitokset sekä keräyksen ja kuljetuksen järjestäjät	Tavoitteisiin pääsemiseksi on hajaj-asutusalueen kiinteistöjen jätevesijärjestelmiä tehostettava. Tämän seurauksena sakokaivo- ja muiden vastaavantyyppisten lietteiden määrä tulee oletettavasti huomattavasti kasvamaan. Paikalliseen yhteistyöhön lietejätehuollossa olisi tarvetta ja potentiaalia.
	Määritellään sopimus-, laskutus- sekä taksojen laatimismenetelyt.	2003 – 2005	”	

<p>Pilaantuneiden maamassojen välittömälle vastaanotolle hätätilanteissa on aina osoitettavissa asianmukainen paikka.</p>	<p>Määritetään yksi tai useampi sijaintipaikka pilaantuneiden maamassojen vastaanotolle.</p>	<p>2003 – 2004</p>	<p>Aluepelastuslaitos ja PJHOY, kunnat.</p>	<p>Ommettomuustapauksissa pitää pilaantuneille maamassoille löytää nopeasti vastaanotopaikka. Tässä vaiheessa käsitelyn maksaja ja pilaantumisen laatu ja vakavuus eivät useinkaan vielä ole selvillä.</p>
<p>Jätelajien määrällinen, laadullinen ja turvallinen käsittely ja loppusijoitus toteutuu vähintään voimassa olevien säädösten mukaisesti.</p>	<p>Tunnistetaan ja tarkennetaan käsittelyprosessien kapasiteetin lisästarve, potentiaaliset tekniset vaihtoehdot ja laadulliset kehittämiskohteet strategisten investointipäätösten perustaksi. Tehostetaan riskienhallintaa ja ennakoivaa kunnossapitoa. Luodaan jätteenkäsittelylaitosten tuotteille ja niiden valmistukselle systemaattinen laadunseuranta-järjestelmä. Suoritetaan aktiivista jätteenkäsittelylaitosprosessien kehittämistyötä.</p>	<p>jatkuva jatkuva 2003 –2005 jatkuva jatkuva</p>	<p>PJHOY, tuottajavastuuyhteisöt, jätehuoltoyritykset ” ” ” ”</p>	<p>Hyödynnettäväksi valmistettävien uusioraaka-aineiden ja kierrätyspoltoaineiden laatuvaatimukset sekä työturvallisuuden lisääminen ovat selkeästi tunnistettuja haasteita jätelajien käsittelylle. Jätelajien alkukeräyksen tehostaminen tulee lisäämään hyödyntämiseen ohjattavien jätelajien määrää. Jätelajeista valmistettavat raaka-aineet ja polttoaineet on nähtävä normaaleina tuotannollisen toiminnan tuotteina, joiden osalta valmistusprosessien ja tuotteiden laadunvalvonta on toteutettava vastaavasti kuin muidenkin hyödykkeiden osalta tehdään. Teknologiset prosessit kehittyvät osaksi niiden käytön aikana tehtyjen muutosten muodossa. Tarvitaan suora palaute menetety, jolla havaituista ongelmista informoidaan tuotteiden valmistajia, joiden osaltaan tulisi ryhtyä toimiin näiden ongelmien poistamiseksi.</p>
<p>Biojätteen kompostointi pienkinnesteillä ja haja-asutusalueilla toteutuu kattavasti ja ilman ympäristöhaittoja.</p>	<p>Lisätään ohjeistusta ja neuvontaa.</p>	<p>Jatkuva</p>	<p>PJHOY, asukasjärjestöt, maaseudun järjestöt, viranomaiset</p>	<p>Kattava biojätteen omatoiminen kompostointi parantaisi muiden jätelajien käsitelävyyttä ja vähentäisi kuljetustarvetta. Kuitenkin on huolehdittava, että huonosti hoidetut ja rakenteellisesti puutteelliset kompostorit eivät aiheuta pieneläinhaittoja.</p>

6 JÄTELAJIEN KERÄYS JA KULJETUS

Jätelain mukaan kunnan on järjestettävä yhdyskuntajätteen keräys ja kuljetus. Järjestetty jätteenkuljetus voidaan toteuttaa joko kunnan kilpailuttamana tai sopimusperusteisena. Pirkanmaan Jätehuolto OY:n osakaskunnat ovat päättäneet toteuttaa kunnan järjestämää jätteenkuljetusta, jonka kilpailuttaminen sekä muun muassa laskutuksen ja palvelutason seurannan järjestäminen kuuluu PJHOY:lle. Jätteen haltijan on jätelain mukaan liityttävä järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Alkukeräys tarkoittaa toimintaa ja järjestelyjä, jotka kuuluvat jätteen tuottajalle itse organisoitavaksi.

PÄÄMÄÄRÄ	TOIMENPITEET	UOSI	TOIMIAT	PERUSTELLUT
Tarpeet sekä tekniset, taloudelliset ja ympäristön-suojelliset mahdollisuudet tehostaa hyötyjätelajien keräys- ja kuljetustoimintaa taajamissa ja haja-asutusalueella tunnetaan parhaalla mahdollisella tavalla.	Suoritetaan ongelmien, mahdollisuuksien ja vaikutusten syventävä kartointi osakaskuntien alueella. Päätetään tehostamistoimista. Arvioidaan hyötyjätekeskusten nykyisten sijaintipaikkojen optimaalisuus ja harkitaan tarve muutoksille ja hyötyjätekeskusten lisäämiselle huomioiden kuntien yhteistoiminta-alueet.	2003 – jatkuva 2003 - 2004	PJHOY, tuottajavastuuyhteisöt Kunnat, PJHOY, tuottajavastuuyhteisöt, kansalaisjärjestöt.	Lausuntojen ja muiden palautteiden perusteella osakaskunnissa ollaan pääosin tyytyväisiä kerättävien jätelajien määrään ja PJHOY:n keräyspisteiden määrään ja sijaintiin. Paikallisille tehostamistoimille on kuitenkin esitetty tarve. Joidenkin tuottajavastuun alaisen jätelajien keräystä tulisi myös kehittää. Hyötyjätekeskukset edistävät jätteen tuottajien tasavaroisuutta kuljetusmatkojen suhteen.
Kaavoituksen ja rakennusvalvonnan valmiedut jätelajien keräyksen järjestämistä koskevassa päätöksenteossa on varmistettu.	Kartoitetaan nykytilanne toimintayksikkökohtaisesti osakaskunnissa ja laaditaan parannusehdotukset syntypaikkalajittelun tehostamiseksi. Järjestetään osakaskuntien kaavoitus- ja rakennusvalvonta-asiantuntijoille sekä alan konsultti-yrityksille teemapäiviä. Laaditaan kaavoitusta ja rakennusvalvontaa tukeva ohjeisto	2003 – jatkuva 2003 – jatkuva	Kunnat, PJHOY, alueellinen ympäristökeskus, tuottajavastuuyhteisöt.	Nykyiset ohjeistot kuten RT-kortisto eivät riittävästi huomioi nykyaikaisen jätehuollon lähtökohdita ja eivät tue yksilöllisten ratkaisujen synnyttämistä.
Jätelajien keräyksen turvallisuus täyttää kaikki toimintaan liittyvät vaatimukset.	Selvitetään tekniset ja toiminnalliset puutteet keräysvälineiden, keräysajoneuvojen ja keräyspisteiden osalta. Laaditaan parantamisehdotukset. Lisätään keräystä ja kuljetusta koskevat turvallisuusohjeet tarvittavilla osin kunnallisiin jätteenhuoltomääräyksiin.	2003 – jatkuva jatkuva	Kunnat ja työsuojeluviranomaiset sekä PJHOY ja jätehuoltoyritykset, kiinteistöt Kunnat, PJHOY, jätehuoltoyritykset.	Jätelajien keräykseen ja kuljetukseen liittyy työturvallisuusriskejä. Tapaturmainen kuolemanriski yhdyskuntajätteen keräyksessä on 10-15 kertaa suurempi kuin työelämässä keskimäärin. Turvallisuus on edellytys saada alalle tulevaisuudessakin työntekijöitä. Asukas turvallisuus on huomioitava keräyspisteiden suunnittelussa ja sijoituksessa. Vielä on keräyspisteitä, joiden tyhjennys aiheuttaa vaaratilanteita kiinteistöjen asukkaalle.

<p>Osakaskunnissa on kattava reaaliaikainen tieto kaikista jätteen tuottajista, joiden tulee kuulua järjestetyn jätteenkuljetuksen piiriin.</p>	<p>Kartoitetaan tilanne, täydennetään rekisteri ja kehitetään menettely pitää rekisteri ajan tasaisena.</p>	<p>2003 – jatkuva</p>	<p>Kunnat, PJHOY, jätehuoltoyritykset.</p>	<p>Lakisäätöinen velvoite. Kattavuus on tarpeen tarkistaa ja lisäksi kehitetään reaaliaikaisuuden turvaavia tiedonsiirto- ja hallintamenetelyjä.</p>
<p>Kunnilla on mahdollisimman yhtenäiset perusteet vapauttaa jätteen tuottajia järjestetyn jätteenkuljetukseen liitty misestä.</p>	<p>Laaditaan käytännön viranomais työtä tukeva yhteinen tulkintaohje lainsäädännössä esitetyille vapautusperusteille.</p>	<p>2003 – jatkuva</p>	<p>Kunnat</p>	<p>Perusteet järjestetyistä jätteenkuljetuksesta vapauttamiselle saatavat vaihdella osakaskunnittain. Eri laisuus saatetaan kokea eriarvoisuutena. Kaikki ihmiset tuottavat jätekomponentteja ja siksi usein vapautusten sijaan tulisi suosia pidennettyjä tyhjennysvälejä ja yhteisten keräysvälineiden käyttöä.</p>
<p>Jätteen tuottajien alkukeräys tukee hyvää jätehuollon järjestämistä.</p>	<p>Ohjataan jätteen tuottajia käyttämään asiantuntijapalveluita jätehuollonsa suunnitteluun. Kehitetään jätelajien vastaanoton seuranta erityisesti keräysssaannon ja puhtausasteen toteamiseksi, jotta voidaan antaa palaute ja tarkentava ohjeistus jätteen tuottajille.</p>	<p>2003 – jatkuva</p>	<p>Viranomaiset, PJHOY tuottajavastuu yhteisöt. PJHOY, tuottajavastuu yhteisöt.</p>	<p>Suomalaiset jätehuoltojärjestelmät ja jätteiden hyötykäyttö perustuvat synty paikkalajittelun. Synty paikkalajittelusta riippuu hyötyjätelajien keräysssaanto ja puhtausaste. Synty paikkalajittelua tulee edelleen tehostaa, jotta kansalliset ja kansainväliset hyötykäyttö tavoitteet voidaan saavuttaa.</p>
<p>Suurten irtojätekomponenttien keräys on järjestetty.</p>	<p>Selkityetään kuntien jätehuolto määräkysiä irtojätekomponenttien osalta. Laaditaan kunnille yhtenäiset ohjeet suurten irtojätekomponenttien keräykselle.</p>	<p>2003-2005</p> <p>2003 – jatkuva</p>	<p>Kunnat, PJHOY, jätehuoltoyritykset tuottajavastuu yhteisöt. PJHOY, tuottajavastuu yhteisöt.</p>	<p>Monille jätteen tuottajille on epäselvä, kuinka suurten irtojätekomponenttien osalta tulisi toimia, mitä jätekomponentteja saa laittaa keräysvälineeseen ja saako jätekomponentteja jättää keräyspisteeseen keräysvälineen ulkopuolelle.</p>
<p>Biojätteen keräys on kattava ja tarkoituksenmukainen</p>	<p>Selvitetään edellytykset laajentaa keräystä. Selvitetään edellytykset sijoittaa runsaasti nestettä sisältävät biojätteet viemäriin ja/tai käsitellä ne erikseen jätevedenpuhdistamolla.</p>	<p>2003-2005</p> <p>2003-2005</p>	<p>PJHOY, kunnat PJHOY, kunnat, vesihuolto laitokset, viranomaiset</p>	<p>Uusien lainsäädäntövelvoitteiden toimeenpanolle on esitettävä toimivia ratkaisumalleja.</p>

<p>Syntypaikkalajittelu kuntien oman toiminnan jätetuolloissa on malli muille.</p>	<p>Kuntien oma alkukeräystoiminta.</p>	<p>Jatkuva</p>	<p>Kunnat.</p>	<p>Kunnilla on vastuu hyvään esimerkin näyttäjänä jätteen syntypaikkalajittelussa.</p>
<p>Terveystieteiden erityisjätelajien keräys- ja kuljetus on turvallinen ja taloudellisesti järjestetty.</p>	<p>Selvitetään mahdollisuudet terveydenhuollon toimijoita palvelevan alueellisen keräys- ja vastaanottokeskuksen perustamiseen. - toimintamalli, markkinat - sopimusmenettelyt sitoumuksineen - perustamisesta ja mahdollisesta yksilöidystä suunnittelusta päättämisen</p>	<p>2003 - 2005</p>	<p>Kunnat, PJHOY, TAYS, lääkärinseurat, apteekit</p>	<p>Terveystieteiden teematyöryhmän esitys. Keskitetty toiminta toisi etuja terveydenhuoltoa ja ympäristölle. Menettelyllä voitaisiin varmistaa tartuntatautaalisten ja muiden ongelmajätelajien asianmukainen ohjautuminen käsitellyn ja loppusijoitukseen. Syntyisi myös edellytykset pitkäjänteiseen kehittämiseen ja riittävän asiantuntemuksen omaavan henkilöstön palkkaamiseen.</p>
<p>Elintarvikealan jätelajien alkukeräys toteutuu parhaalla mahdollisella tavalla.</p>	<p>Laaditaan alkukeräyksen malliohjeita elintarvikealan toimijoille. Järjestetään vähittäiskaupan jätetuollon tehostamiskampanja.</p>	<p>2003-2005 2004</p>	<p>Kaupan keskusjärjestöt, elintarvikealan yritykset, PJHOY, tuottajavastuuyhteisöt, jätetuottajayhteisöt</p>	<p>Elintarvikealan teematyöryhmän ehdotus. Po. alan piirissä on koettu tarve saada selkeitä ohjeita ja malleja alkukeräyksen järjestämisestä. Jätelajien vastaanottajat voisivat myös antaa palveluna tietoja heidän jätelajeistaan.</p>
<p>Rakennusalan jätelajien alkukeräys toteutuu parhaalla mahdollisella tavalla.</p>	<p>Edellytetään rakennus- ja purkulupa-hakemuksen liitettäväksi hanketehotuksen jätetuollon suunnitelma. Laaditaan jätetuollon suunnitelman malli. Arvioidaan rakennusalan jätelajien keräystä koskevien ohjeistojen riittävyys ja suoritetaan ajantasastaminen.</p>	<p>2003-2004 2004 2003-2004</p>	<p>Ympäristö- ja rakennusvalvonta viranomaiset, rakennusalan etujärjestöt, PJHOY, tuottajavastuuyhteisöt - ” - Rakennusalan etujärjestöt ja kaupan järjestöt. Rakennusala</p>	<p>Rakennusalan teematyöryhmän esitys. Rakennus- ja purkutoiminnan jätelajit edustavat isoa materiaalivirtaa. Ongelma-aineiden raja-arvoista on epäselvyyttä ja purkulupaa varten on oltava selvitys ongelma-aineiden esiintymisestä. Hyödyntämiskelpoisten materiaalifraktioiden hyödyntämiselle tarvitaan selkeät linjat ja menettelyohjeet. Kodinkoneiden ja kalusteiden pakkaukset muodostavat hetkellisesti ison jätemäärän. Maankaatopaikoista ja muista vastaavista tulisi löytyä helposti tieto rakentajille ja heidän alihankkijoilleen.</p>

7 JÄTENEUVONTA

Jätelaki velvoittaa kunnat, alueelliset ympäristökeskukset ja Suomen ympäristökeskuksen antamaan jäteneuvontaa. Tuottajavastuullisten jätelajien osalta jäteneuvontavelvollisuuksia voi olla myös tuottajalla. Osakaskunnat edellyttävät PJHOY:n toteuttavan aktiivista jäteneuvontaa. Jäteneuvonnalla pyritään vaikuttamaan jätteen tuottajien asenteisiin ja toimintatapoihin tavoitteena jätekomponenttien syntyvän ehkäisy, materiaalitehostaminen sekä syntypaikalajittelun tehostaminen ja jätelajien haitallisuuden vähentäminen. Päämäärät ja toimenpiteet tukeutuvat jäteneuvonnan teematyöryhmän esityksiin. Katso myös edellä luku 3: Jätekomponenttien syntyvän ehkäisy.

PÄÄMÄÄRÄ	TOIMENPITEET	VUOSI	TOIMIJA	PERUSTELUT
PJHOY:n toiminta-alueelle muuttavat uudet asukkaat ja loma-asukkaat saavat riittävän neuvontatiedon jätteenhuollosta.	Laaditaan uusia asukkaita varten jätteenhuollon tietopaketti. Kunnat huolehtivat tietopaketin jakamisesta uusille asukkaalle yhdessä muun kunnan palveluja koskevan informaation kanssa.	2003-2004 jatkuva	Kunnat, PJHOY, tuottajavastuuyhteisöt. Kunnat.	Toimialueen ulkopuolelta muuttavat asukkaat eivät välttämättä tunne tämän alueen jätteenhuoltojärjestelmiä ja laiteluohjeita. Myös loma-asukkailla, joita monissa osakaskunnissa on huomattava määrä, on usein vaikeuksia tietää heiltä odotettavia jätteenhuollon toimintatapoja.
Kuntakohrainen jäteneuvonta ja tiedotus tavoittavat avainryhmät.	Ekotiimien perustaminen. Verkostojen luominen ja ylläpito - taloyhtiöiden asukasexpertit, jätenoimit	2003 – 2004 2003 - 2004	Kunnat, alueellinen ympäristökeskus, PJHOY Isännöinti- ja huoltoyhitiöt, kunnat, PJHOY	Tarvittaessa myös kehitetään jätteenhuolto-ohjeita erityisesti loma-asukkaalle kohdennetuiksi.
Osakaskunnissa ja PJHOY:ssä kaikki avaintoimijat on varustettu yhdenmukaisella informaatiolla, jonka mukaan he voivat opastaa jätteen tuottajia jätteenhuolto- ja kulutussaisiossa.	Kunnan internetisivuilta on linkki yhteys jätteen tuottajien kannalta tärkeisiin jätteenhuoltopalveluihin ja muuhun informaatioon. Laaditaan kuntakohrainen rekisteri jätteenhuollon toimijoista tehtäväalueineen ja ylläpidetään se päivitetynä.	2003 – jatkuva 2003 - jatkuva	Kunnat sekä PJHOY ja tuottajavastuuyhteisöt Kunnat, alueellinen ympäristökeskus, PJHOY, tuottajavastuuyhteisöt, kansalaisjärjestöt.	Ekotiimit yhdistäisivät toiminnallisesti jäteneuvonnan toimijat. Valtakunnallisten mediakampanjoiden hyödyntäminen. Tampereella voidaan hyödyntää Ympäristötietokeskus Moreenia.
Jätteenhuollon toimintaohjeet ovat kaikkien jätteen tuottajien helposti saatavissa ja yhdenmukaisia.	Jaetaan PJHOY:n, tuottajavastuuyhteisöjen ja jätteenhuoltoyritysten neuvontamateriaalia säännöllisesti jätteen tuottajille ja heidän edustajilleen.	jatkuva	PJHOY, kunnat ja tuottajavastuuyhteisöt, jätteenhuoltoyritykset.	Internet on yhä tärkeämpi ja käytetympi väline kaiken tiedon hankinnassa. On tärkeä, että kuntien verkkosivuilta löytyy yhdestä tai useammasta kohdasta linkki PJHOY:n verkkosivuille, joista edelleen pääsee linkkiyhteydellä mm. tuottajavastuuyhteisöjen verkkosivuille. Informaation yhdenmukaisuus ja yksiselitteisyys lisää kuntalaisten ja yritysten luottamusta jätteenhuoltojärjestelmiin ja jätteenhuolto toimijoihin. Kiinteistöjen isännöinti- ja huolto liikkeiden tärkeänä pitämä asia.

8 JÄTEHUOLLON HINTAPOLITTIKKA

Kaikki jätehuollon kustannukset tulee kattaa ”aiheuttaja maksaa”-periaatteen mukaisesti jätteen tuottajilta perittävillä maksuilla. Jätteen tuottajat odottavat yksityisiä ja selkeitä tietoja jätehuollon kustannuksista. Jätelain mukaan viranomaisen on arvioitava jätehuoltokustannusten kohtuullisuutta. Velvoite koskee kaikkien jätehuolto toimijoiden taloudenhoitoa. Hintapolitiikka voidaan käyttää myös jätteen tuottajiin kohdistuvana ohjauksena.

PÄÄMÄÄRÄ	TOIMENPITEET	VUOSI	TOIMIJA	PERUSTELUT
Jätehuollon toimijoiden talouden läpinäkyvyys on mahdollisimman suuri.	Hyödynnetään moderni tietotekniikka, kehitetään laskentametoodeja ja kehitetään tilinpiotjärjestelmiä. Viranomaisille selostetaan jätetaksan ja muiden jätehuoltomaksujen määrätymisperusteet ja perustelut muutoksille. Tuetaan viranomaisten valmiuksia hyödyntää ja tulkita jätehuollon kustannusinformaatiota	2003 – jatkuva jatkuva	PJHOY, tuottajavastuuyhteisöt, jätehuoltoyritykset. ” ”	Jätehuollon palvelumarkkinoiden olemassaolo perustuu osaksi yhteiskunnalliseen ohjaukseen. Tämä todellisuus koskee yhtä lailla julkisia kuin yksityisiäkin jätehuolto toimijoita ja on erityisesti yhdyskuntajätelajien osalta perusta talouden läpinäkyvyyden odotuksille. Riittävän yksityiskoh- taisella kustannusinformaatiolla voidaan jätteen- tuottajille selkeästi perustella esimerkiksi jätteen- tuotopalvelujen hinnat. Kustannusten kuten tulorahoituksenkin on mahdollisimman totuudenmukaisesti kohdennettava samanaikaisesti sekä eri jätelajille ja että eri asiakastyypeille. Lainsäädäntö ei salli piilosubventioita.
Talouden riskienhallinta on järjestetty.	Laaditaan erityinen talouden riskienhallintamenetely.	jatkuva	PJHOY, kunnat, tuottajavastuuyhteisöt, jätehuoltoyritykset.	Jätehuoltojärjestelmien muutokset saattavat aiheuttaa äkillisestikin jätehuollon kustannusten kasvua, jonka jätelajin massayksikköä kohden. Tällaisia tilanteita tulisi voida mahdollisimman hyvin ennakoida.
Taksat ja maksut tukevat jätteen synnyn ehkäisyn ja jätehuollon tavoitteiden saavuttamista.	Laaditaan mahdollisimman yksiselitteisiä ja informatiivisia raportteja taloudesta tiedotamista varten.	jatkuva	PJHOY, kunnat, tuottajavastuuyhteisöt, jätehuoltoyritykset.	Puutteelliset tiedot jätehuollon kustannusrakenteesta ovat riski alueelliselle jätehuoltoyhteistyölle kuten myös eri toimijoiden väliselle yhteistyölle. Kannustimena on esitetty muun muassa pienkompostoinnin huomiointia jätetaksassa.

Jätehuollon kehittämiseksi ensiarvoisen tärkeätä on eri toimijatahojen yhteistyö, avoimuus ja saumaton tiedonkulku. Osakaskunnat voivat vaikuttaa PJHOY:n toimintaa koskeviin päätöksiin yhtiön hallintoelimissä edustajiensa kautta. Kuntien sisällä tiivis yhteistyö ympäristö- ja teknisten sektorien jätehuollosta vastaavien henkilöiden välillä on välttämätöntä. Osakaskunnat ja PHJOY tekevät lisäksi yhteistyötä muun muassa keräys- ja kuljetusyritysten, tuottajavastuuyhteisöjen ja isännöinti- ja huoltoyritysten sekä Pirkanmaan ympäristökeskuksen, Pirkanmaan liiton ja TE-keskuksen kanssa. Valtakunnan ja EU:n tasolla yhteistyötahoina ovat viranomaiset ja alan eri järjestöt, kuten esimerkiksi Jätelaitosyhdistys, ISWA (International Solid Waste Association) ja ERFO (European Recovered Fuel Organisation).

PÄÄMÄÄRÄ	TOIMENPITEET	VUOSI	TOIMIJAT	PERUSTELUT
Tiedonkulku PJHOY:n sekä kuntien viranomaisten ja muiden jätehuoltotoimijoiden välillä on toimiva.	Kuntien viranomaiset yksilöivät tiedon, jonka he säännöllisesti toimitettuna haluavat saada PJHOY:ltä. Muodostetaan osakaskuntien edustajista jätestrategian toimeenpanoa tukeva pysyvämpi vuorovaikutusfoorumi. Seurataan jätestrategian toteutumista.	2003 2003 2003 – 2020	Kuntien viranomaiset Kunnat, PJHOY, jätehuoltoyritykset, maakuntaliitto, alueellinen ympäristökeskus ja elinkeinojärjestöt PJHOY	Kunnilla on edelleen järjestämiseen sisältyvä huolehtimisvastuu ja lisäksi valvonnan tehtävät. Tällainen esittelevä ja keskusteleva foorumi olisi luonteva tiedon välittämisen ja yhteistyön perustan muodostava toimintamalli. Viranomaisten on hyvä olla tietoisia merkittävimmistä hankesuunnitelmista varhaisessa vaiheessa.
Kunnan teknisellä ja ympäristölautakunnalla on riittävä päätöksenteossa tarvittava tieto.	Järjestetään lautakuntien vierailuja PJHOY:ssä.	jatkuva	PJHOY, kuntien ympäristö- ja tekniset lautakunnat.	Kokemukset tällaisesta yhteistyöstä ovat olleet positiivisia.
Viranomaisten ja kuntalaisten välinen tiedonkulku on sujuvaa.	Varmistetaan, että kunnissa on selkeästi nimetty jätehuollosta vastuulliset henkilöt ja että heidän yhteystietonsa on ilmoitettu kuntalaisille riittävän selvästi.	jatkuva	Osakaskunnat.	Osa kuntalaisista haluaa tarvitsemansa tiedon oman kunnan kautta, vaikka jätehuoltotehtävien järjestäminen pääosin onkin siirretty alueellisen jätehuoltoyhtiön tehtäväksi. PJHOY ei hoida kaikkia jätehuoltotehtäviä.

LIITE 1

JÄTESTRATEGIAA VALMISTELLEEN NEUVOTTELUKUNNAN JÄSENET

Hämeenkyrö: ympäristösihteeri Kaisa Multanen
Ikaalinen: kaupunginrakennusmestari Satu Rask
Juupajoki: tekninen johtaja Pekka Maasilta
Kangasala: vs. ympäristönsuojelutarkastaja Tarja Riitamaa
Kuhmalahti: rakennustarkastaja Antti Kari
Lempäälä: ympäristönsuojelusihteeri Kaija Kuivasniemi
Luopioinen: ympäristösihteeri Hannu Alén
Mouhijärvi: kunnanrakennusmestari Asko Mäkinen
Mänttä: ympäristönsuojelusihteeri Eeva Jokikokko
Nokia: ympäristötarkastaja Ahto Penttinen
Orivesi: vs. ympäristönsuojelusihteeri Raimo Tuohisaari
Parkano: tekninen johtaja Jarmo Kyösti
Pirkkala: ympäristöterveystarkastaja Vesa Vanninen
Pälkäne: kunnaninsinööri Esko Mattila
Ruovesi: teknisen osaston päällikkö Jorma Vierula
Sahalahti: rakennusmestari Matti Vesava
Tampere: ympäristönsuojelupäällikkö Harri Kallio
Viijakkala: rakennustarkastaja Matti Simonen
Vilppula: ympäristönsuojelusihteeri Eeva Jokikokko
Ylöjärvi: ympäristöpäällikkö Pentti Keskitalo
Pirkanmaan liitto: suunnitteluinsinööri Mikko Heino

LIITE 2

OHJAUSRYHMÄ

Anna-Maija Hallikas, ympäristönsuojelutarkastaja (Kangasala), puh. (03) 377 7306, puheenjohtaja
Simo Isoaho, lehtori (Tampereen teknillinen yliopisto), puh. (03) 365 2757
Juha Menonen, liikelaitospäällikkö (Nokia), puh. (03) 341 8393
Pauli Ruoholahti, järjestelymestari (Pirkanmaan Jätehuolto Oy), puh. (03) 240 5431
Suvi Suomalainen, tiedotussihteeri (Pirkanmaan Jätehuolto Oy), puh. (03) 240 5214
Jorma Vierula, teknisen osaston päällikkö (Ruovesi), puh. (03) 486 1341

LAADINNASSA KUULLUT ASiantuntijatahot

Asiantuntijoita on myös neuvottelukunnassa ja teematyöryhmissä.
Myös teematyöryhmät ovat kuulleet oman työnsä tukena eri asiantuntijoita.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy
Pirkanmaan liitto
Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri
Pirkanmaan ympäristökeskus
Suomen Kuntaliitto

LIITE 3

JÄTESTRATEGIAA VALMISTELLEET TYÖRYHMÄT JA NIIDEN JÄSENET

Elintarvikehuollon työryhmä

puheenjohtaja Teuvo Valtonen, kehitysjohtaja, Tampere/ Tapola Oy
Kaarina Helenius, terveystarkastaja, Pirkkala
Mika Liehu, marketpäällikkö, Lempäälä/ S-Market
Matti Pankakoski, ympäristöpäällikkö, Helsinki/ Valio Oy
Vesa Saloranta, hotellinjohtaja, Tampere/Hotelli Scandic
Juha Viinikka, kauppias, Nokia/ K-Supermarket Nuijamies

Energiahuollon työryhmä

Suvi Holm, projektipäällikkö, Tampere, Energiatoimisto
Reijo Leinonen, tekninen johtaja, Pirkkala
Ossi Sippola, työnjohtaja, M-real
Olavi Toiva, tuotantopäällikkö, Tampereen sähkölaitos

Jäteneuvonnan työryhmä

puheenjohtaja Tarja Nikupaavo-Oksanen, tiedotussihteeri, Tampereen kaupungin ympäristövalvonta
Päivi Blinnikka, erikoissuunnittelija Pirkanmaan ympäristökeskus
Tatjaana Huhtala, tekninen lautakunta, Ylöjärvi
Sinikka Jalo, tiedottaja, Pirkanmaan Jätehuolto Oy
Tauno Kaskela, terveystarkastaja, Orivesi
Antonia Sucksdorff, suunnittelija, Tampere
Suvi Suomalainen, tiedotussihteeri, Pirkanmaan Jätehuolto Oy

Rakennus- ja purkujätteiden työryhmä

puheenjohtaja: Tapani Harjuntausta, rakennusmestari, Tampere
Jarmo Kyösti, tekninen johtaja, Parkano
Jari Lehtonen, kehityspäällikkö, Tampere/ YIT-Rakennus Oy
Erja Metsäranta, apulaisrakennustarkastaja, Pirkkala
Seppo Sykkö, maanrakennusmestari, Mänttä
Timo Toivo, rakennustarkastusinsinööri, Tampere

Terveydenhuollon työryhmä

puheenjohtaja Kari Sorola, ympäristö- ja turvallisuuspäällikkö, TAYS
Pirkko Murtola, huoltotyönjohtaja, Tampereen Lääkärikeskus Oy
Pekka Niemi, kiinteistönhoitaja/vahtimestari, Pirkkalan terveystakeskus
Oiva Viitanen, talouspäällikkö, Kangasalan terveystakeskus

Viranomaistyöryhmä

Kaija Kuivasniemi, ympäristönsuojelusihteeri, Lempäälä
Reijo Heikkilä, hallintopäällikkö, Nokia
Marja-Leena Siitari, ympäristösuunnittelija, Tampere
Sari Sassi, suunnittelija, Tampere

LIITE 4

JÄTESTRATEGIAN LAATIMISEN VAIHEET

2000

24.2. Kuntaliiton hallitus antaa suosituksen kuntakohtaisten jätestrategioiden laatimisesta

2001

31.1.2001 Valmistelukokous (kuntien edustajat ja PJHOY)

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
Seminaari			20.3.									
Neuvottelukunta									13.9.			
Teematyöryhmät									Kirjeet ryhmien perusta- misesta			
Ohjausryhmä			2.3. 29.3.		23.5.			27.8.	20.9.		8.11.	14.12.
Tiedotus						Kunta- kirje			Tampere- TV:n paneeli	www- sivut, Lehdistö- tiedote		

2002

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
Seminaari					30.5.							
Neuvottelukunta		13.2.			21.5.							
Teematyöryhmät	9.1.*	18.2.*		12.4.*	Esityk- set valmiit							
Ohjausryhmä	9.1.	1.2.	13.3.		14.5.					25.10.		18.12.
Lausunnot						Luonnos kuntiin lausun- nolle			Pirkan- maan ympäristö- keskus	Pirkan- maan liitto		
Seutukunta- kierrokset											25.11. 26.11.	3.12. 10.12.
Tiedotus				Roska- lehti		Lehdistö- tiedote					Roska- lehti Kunta- kirje Lehdistö- tiedote	

* Ohjausryhmän tapaamiset teematyöryhmien kanssa

2003

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
Neuvottelukunta		7.2.										
Teematyöryhmät		7.2.										
Ohjausryhmä	22.1.	21.2.										
Tiedotus		Tiedotus- tilaisuus			Roska- lehti							

LIITE 5

TARKISTETUN VALTAKUNNALLISEN JÄTESUUNNITELMAN TAVOITTEET

Tarkistetussa valtakunnallisessa jättesuunnitelmassa vuoteen 2005 on asetettu seuraavat kaikille toimialoille yhteiset jätelajien synnyn ehkäisy- ja hyödyntämistavoitteet. Jätelajikohtaiset tavoitteet ovat päällekkäisiä toimialoittaisten tavoitteiden kanssa.

Jätelaji	Jätteen ehkäisytaivoite 2005 ⁽¹⁾ (%) vähintään	synnyn vuodelle	Hyödyntämistavoite vuodelle 2005 (%)	Hyödyntämistapa
paperi ja pahvi	-20		80	aineena ja energiana
aaltopahvi	-15		85	aineena ja energiana
muovi	-17		70	aineena ja energiana
lasi	-15		75	aineena
metalli	-17		95	aineena ⁽²⁾
pakkausjätteet	-6		70	aineena ja energiana
elektroniikkaromu	-10		70	aineena ja energiana ⁽²⁾
romurenkaat	-10		100	aineena ja energiana
romuautot	-		90	aineena ja energiana ⁽²⁾
yhdyskuntien puhdistamolietteet	-10		90	aineena ja energiana
lyijyakut	-		95	aineena

⁽¹⁾ Jättemäärän vuonna 2005 tulisi olla esitetyn prosentin verran alhaisempi kuin vertailuvuoden jättemäärän ja realistisen talouskasvun perusteella arvioitu jättemäärä. Vertailuvuodet ovat seuraavat: muovi, metalli, elektroniikkaromu ja romurenkaat 1992, paperi ja pahvi 1993, pakkausjätteet (pakkausjätettä koskevat tavoitteet tarkistetaan niitä koskevan direktiivin ja kansallisen säädöksen tarkistamisen yhteydessä) ja romuautot 1994 sekä lasi 1997.

⁽²⁾ sisältää myös tuotteiden tai niiden osien uudelleenkäytön